

Prof. CC dr hab. Paweł Ruszkowski

Koordynator Seminarium Energetycznego CC

OPINIA PUBLICZNA O ZAGROŻENIACH ŚRODOWISKA I ENERGETYCE KONWENCJONALNEJ

Ekspertyza autorska

Warszawa 29.11.2018

W dniu dzisiejszym CBOS opublikował raport pt. „Polacy wobec zmian klimatycznych”, co wiąże się ze szczytem klimatycznym COP24, który rozpoczyna się 3 grudnia w Katowicach. Z raportu wyłania się interesujący obraz świadomości energetycznej polskiego społeczeństwa. Szczególnie istotne są zmiany stanu świadomości, jakie zaszły w okresie ostatnich 2-3 lat.

- I. Polacy są generalnie sceptyczni wobec zagrożeń związanych ze zmianą klimatu: jedynie 29% uważa, że to jedno z największych zagrożeń współczesnej cywilizacji. Niemniej widać wzrost zwolenników tego poglądu o 7 pkt. proc. w porównaniu z rokiem 2016.
- II. Stan środowiska naturalnego jest powodem obaw i niepokoju w bardzo dużym i dużym stopniu: na świecie 79%; w kraju 68%; w mojej miejscowości 32%. Można przypuszczać, że obawy Polaków są tym większe, im mniejsze mają poczucie wpływu na stan środowiska naturalnego w danym obszarze rzeczywistości.
- III. Zanieczyszczenie środowiska uznaje za najgroźniejsze z zagrożeń cywilizacyjnych 75% badanych i należy tu **odnotować wzrost aż o 17 pkt. proc.** w porównaniu z rokiem 2016.
- IV. Najciekawszym rezultatem poznawczym, w kontekście opublikowanego dokumentu rządowego PEP 2040 jest opinia Polaków na temat przyszłości energetyki węglowej. Opinię „Wytwarzanie energii w Polsce powinno się opierać w ciągu najbliższych 20-30 lat na stopniowym odchodzeniu od energetyki opartej na węglu i rozwijaniu innych sposobów produkcji energii” **podziela 72% Polaków. Wzrost o 11 pkt. proc. od 2015 r.**
- V. Opinię „Wytwarzanie energii w Polsce w ciągu najbliższych 20-30 lat powinno się opierać przede wszystkim na krajowych zasobach węgla kamiennego” podziela 19% Polaków.

Nie dysponuję aktualnie szczegółową analizą korelacji pomiędzy badanymi zmiennymi. Niemniej na podstawie fragmentarycznych danych zawartych w raporcie, można wskazać dość istotne prawidłowości.

Poparcie dla strategii odchodzenia od węgla na poziomie zdecydowanie wyższym od średniej w próbie odnotowano w odniesieniu do następujących kategorii społecznych:

- Osoby w wieku 18-24 lata - 83%;
- Osoby z wykształceniem wyższym – 80%;
- Kadra kierownicza i specjaliści – 89%
- Właściciele firm – 82%
- Uczniowie i studenci – 85%
- Osoby nie uczestniczące w praktykach religijnych 84% (osoby uczestniczące kilka razy w tygodniu - 58%).

Konkluzje

Mam do dyspozycji wstępne wyniki badania, więc muszę być ostrożny w wyciąganiu wniosków.

1. Wyraźnie widać, że hasło zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi większość badanych traktuje z dystansem. Można tę prawidłowość potraktować, jako wskazanie pola dla działań edukacyjno-informacyjnych.
2. Zdecydowanie wzrosło poczucie zagrożenia związane z zanieczyszczeniem środowiska. To również wiele mówi o mentalności Polaków. Zanieczyszczenia - to w miarę konkretna kwestia, widać je a nawet czuć. Natomiast zmiany klimatu, to wciąż dość abstrakcyjna teoria.
3. W sensie politycznym kluczowe znaczenie ma wyraźny wzrost poparcia dla strategii odchodzenia od energetyki opartej na węglu. Ta zmiana w świadomości energetycznej Polaków towarzyszy polityce energetycznej realizowanej od roku 2015 przez rząd PiS. Dwie zmienne potwierdzają karbo-sceptyczną orientację młodego pokolenia. To chyba jedno z ważniejszych ustaleń omawianego badania.